

**ЗДРАВЕ И
ПРОДУКТИВНОСТ НА
РАБОТНОТО МЯСТО**

**ЗДРАВЕ И БЕЗОПАСНОСТ
НА РАБОТНОТО МЯСТО**

Цел на модула:

- Основната цел на този модул е да представи ролята и значението на **ЗДРАВЕТО И БЕЗОПАСНОСТТА** по отношение на продуктивността на работното място

Цел:

Тази тема има за цел да дефинира безопасността и здравето на работното място, да очертае неговата роля и значение по отношение на работодателя и служителите, както и да представи модели за осигуряване на подобряване на здравето на работното място.

В този модул ще разгледаме:

- Да се определи какво са безопасността и здравето при работа (БЗР)
- Защо е важно да се осигури безопасност и здраве по време на работа
- Ползи от програмите за насърчаване на здравето на работното място и здравни грижи
- Модели на здравеопазване на работното място
- Какво представлява оценката на риска и защо е важно да се извършва редовно

Най-голямото Ви богатство: Доброто здраве на персонала Ви

Безопасността и здравето при работа (БЗР) обикновено се определя като „наука за очакването, разпознаването, оценката и контрола на опасностите, възникващи на или от работното място, които биха могли да влошат здравето и благосъстоянието на работниците, като се вземе предвид възможното въздействие върху околните общности и общата среда. "

Основни цели на безопасността и здравето при работа:

- насърчаването и поддържането на най-високата степен на физическо, психическо и социално благосъстояние на работниците във всички професии;
- превенцията сред работниците на отклонения от здравето, причинени от условията им на труд;
- защитата на работниците при тяхната заетост от рискове, произтичащи от фактори, неблагоприятни за здравето;
- настаняването и поддържането на работника в професионална среда, адаптирана към неговите физиологични и психологически способности

Да обобщим: адаптирането на работата към човека и на всеки човек към неговата работа.

Три различни цели на БЗР:

1) поддържането и насърчаването на здравето и работоспособността на работниците;

2) подобряване на работната среда и работата, за да станат благоприятни за безопасността и здравето и

3) развитие на работна организация и работна култура в посока, която подкрепя здравето и безопасността при работа, като по този начин насърчава положителен социален климат и безпроблемна работа и може да повиши производителността на предприятията.

Защо е важно да се осигури безопасност и здраве при работа?

- здравите работници са продуктивни и отглеждат здрави семейства; по този начин здравите работници са ключова стратегия, т.е. цел за преодоляване на бедността.
- рисковете за здравето на работното място са по-високи в неформалния сектор и малката промишленост, които са ключови области на действие за намаляване на бедността, където хората могат да се справят с бедността;
- безопасните работни места допринасят за устойчивото развитие, което е ключът към намаляването на бедността;
- процесите на защита на работниците, околните общности и околната среда за бъдещите поколения имат важни общи елементи, като контрол на замърсяването и намаляване на вредите;

Защо е важно да се осигури безопасност и здраве при работа?

- значително замърсяване и нездравословна околна среда, която е опасна за здравето, произтичат от индустриални процеси, които могат да бъдат повлияни от програмите за здраве и безопасност при работа;
- безопасността и здравето при работа могат да допринесат за подобряване на пригодността за заетост на работниците, чрез (пре) проектиране на работното място, поддържане на здравословна и безопасна работна среда, обучение и преквалификация, оценка на изискванията за работа, медицинска диагностика, здравен скрининг и оценка на функционалните възможности;
- професионалното здраве е от основно значение за общественото здраве като цяло, тъй като става все по-ясно, че основните заболявания (напр. СПИН, сърдечни заболявания) се нуждаят от програми на работното място, като част от стратегията за контрол на заболяванията.

Стандарти и други инструменти за безопасност и здраве при работа

Международната организация на труда издаде стандарти (конвенции и препоръки) и други инструменти за безопасност и здраве при работа (правилници и насоки), които имат за цел да осигурят и насърчат безопасна и здравословна работна среда.

Стандарти

- Правни инструменти, изготвени от избирателите на МОТ (правителства, работодатели и работници) и определящи основните принципи и права в работата. Те са или конвенции, които са правно обвързващи международни договори, които могат да бъдат ратифицирани от държавите-членки, или препоръки, които служат като необвързващи насоки.

Правилник

- Излага практически насоки за публичните органи, работодателите, работниците, предприятията и специализираните органи по безопасност и здраве при работа (като комитети за безопасност на предприятията). Правилника предоставя насоки за безопасност и здраве при работа в определени икономически сектори, за защита на работниците от определени опасности и за някои мерки за безопасност и здраве

Насоки

- Насоките призовават за съгласувани политики за защита на работниците от професионални рискове, като същевременно се подобрява производителността. Те представят практически подходи и инструменти за създаване, внедряване и подобряване на системите за управление на безопасността и здравето при работа, с цел намаляване на нараняванията, влошеното здраве, болестите, инцидентите и смъртните случаи

Какво представляват здравните програми на работното място?

Здравните програми на работното място се отнасят до координиран и изчерпателен набор от стратегии, които включват програми, политики, ползи, екологична подкрепа и връзки към околната общност, предназначени да отговорят на нуждите на здравето и безопасността на всички служители.

Ползи от насърчаването на здравето на работната сила

Към организацията	Към работника/служителя
добре управлявана програма за здраве и безопасност	безопасна и здравословна работна среда
положителен и грижовен образ	повишено самочувствие
по-висок морал на персонала	намален стрес
намалена текучество на персонала	повишен морал
намален отсъствие от работа	повишена удовлетвореност от работата
повишена производителност	повишени умения за защита на здравето
намалени разходи за здравеопазване / осигуряване	подобро здраве
намален риск от санкции и съдебни спорове	подобро чувство за благополучие

Примерите за компоненти и стратегии за здравна програма на работното място включват:

- ✓ Часове по здравно образование
- ✓ Достъп до местни фитнес съоръжения
- ✓ Политики на компанията, които насърчават здравословното поведение, като например политиката без тютюн около офиса
- ✓ Здравно осигуряване на служителите за подходящи превантивни прегледи
- ✓ Здравословна работна среда, създадена чрез действия като осигуряване на достъпни здравословни храни чрез автомати или кафенета
- ✓ Работна среда без заплахи за здравето и безопасността със средства за идентифициране и справяне с нови проблеми при възникването им

Въздействие на здравните програми на работното място

- Здравните програми на работното място могат да доведат до промени както на индивидуално ниво (т.е. на служител), така и на ниво организация.
- За хората здравните програми на работното място имат потенциала да повлияят на здравето на служителя, като например неговото здравословно поведение; здравни рискове за заболяване; и настоящото здравословно състояние.
- За организациите здравните програми на работното място могат да повлияят на области като разходи за здравеопазване, отсъствия, производителност, набиране/ задържане, култура и морал на служителите.
- Работодателите, работниците, техните семейства и общности се възползват от предотвратяването на болести и наранявания и от устойчивото здраве.

По-конкретно, здравето на труда може да ви помогне с:

- ✓ Организиране на превантивно лечение за намаляване на влошеното здраве и отсъствието
- ✓ Предварителни медицински изследвания преди назначаване на работа, които идентифицират проблеми
- ✓ Подкрепа за успешно връщане на работа за дългосрочно болни служители
- ✓ Подобрения в здравето и безопасността на работното място

Външните доставчици на здравни грижи също могат да предоставят експертни съвети при планирането и изпълнението на здравни програми - 39% от HR специалистите разчитат на тях за тази цел (Willis PMI, 2013).

Изграждането на здравна програма на работното място трябва да включва координиран, систематичен и всеобхватен подход

МОДЕЛ ЗА ЗДРАВЕ НА РАБОТНО МЯСТО

1 ПРЕЦЕНКА

ИНДИВИДУАЛНА

(напр. демографски данни, рискове за здравето, използване на услуги)

ОРГАНИЗАЦИОННА

(напр. текущи практики, работна среда, инфраструктура)

ОБЩНОСТ

(напр. транспорт, храна и търговия на дребно, паркове и отдих)

4 ОЦЕНКА

ПРОДУКТИВНОСТ НА РАБОТНИКА

(напр. отсъствия, презентизъм)

РАЗХОДИ ЗА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

(напр. качество на грижите, стандарти за изпълнение)

ПОДОБРЕНИ ЗДРАВНИ РЕЗУЛТАТИ

(напр. намалено заболяване и увреждане)

ОРГАНИЗАЦИОННА ПРОМЯНА, „ЗДРАВНА КУЛТУРА“

(напр. морал, набиране / задържане, съгласуване на здравните и бизнес целите)

2 ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ

ЛИДЕРСКА ПОРДКРЕПА

(напр. модели за пример, шампиони)

УПРАВЛЕНИЕ

(напр. координатор по здравеопазване)

ПЛАН ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗДРАВЕТО

(напр. цели и стратегии)

СПЕЦИАЛНИ РЕСУРСИ

(напр. разходи, доставчици, кадрово осигуряване)

КОМУНИКАЦИИ

(напр. маркетинг, съобщения, системи)

3 ПРИЛАГАНЕ

ПРОГРАМИ

(напр. образование и консултиране)

ПОЛИТИКИ

(напр. организационни правила)

ПОЛЗИ

(напр. застраховка, стимули)

ОБСТАНОВКА

(напр. точки за достъп, нови възможности)

Осигуряването на здравословно работно място е многокомпонентен процес, който трябва да бъде вграден в културата, мисията и ценностите на компанията и следователно трябва да бъде насърчаван от висшите ръководни и организационни екипи в компанията.

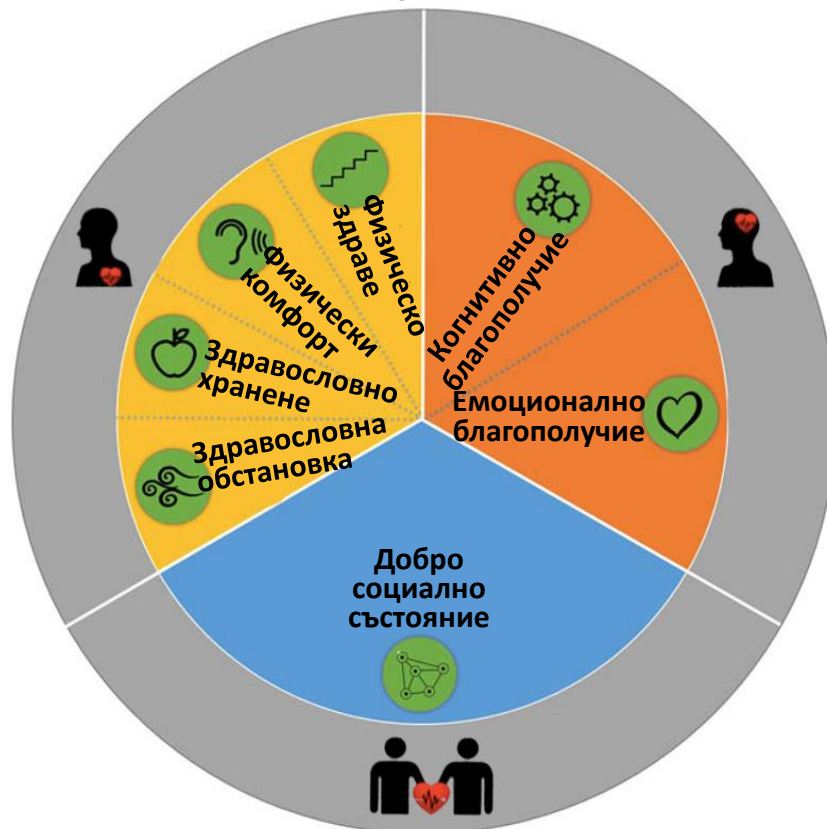
Модел на здравословното работно място на СЗО: възможности за влияние, процес и основни принципи

Моделът PROWELL: седем измерения на благосъстоянието на работното място

Моделът PROWELL е практически инструмент, който се използва за осигуряване на благосъстоянието на работното място на служителите. Според модела благосъстоянието на работното място зависи от три основни области: **физическа, психическа и социална**. Работодателят трябва да се стреми да създаде предпоставки и да осигури комфорт във всички тях, за да има здрави, щастливи, доволни и ангажирани служители.

ПСИХИЧЕСКА

Сигурност; Уважение; Когнитивни нужди; Естетика; Самоактуализация; Трансцендентност

ФИЗИЧЕСКА

Биологични и физически нужди; Безопасност

СОЦИАЛНА

Принадлежност и любов

Определението за оценка на риска на изпълнителния директор по здравеопазване и безопасност е:

“... внимателен преглед на това, което в работата ви може да причини вреда на хората, за да можете да прецените дали сте взели достатъчно предпазни мерки или трябва да направите повече, за да предотвратите вреда”

Защо се прави оценка на риска?

Оценката на риска ще защити вашите работници и бизнес, както и спазването на закона. Що се отнася до това кога да се направи оценка на риска, тя трябва просто да се извърши, преди вие или някой друг служител да извършите някаква работа, която представлява риск от нараняване или влошаване на здравето.

Човек от вашата организация трябва да присъства на обучение за оценка на риска, тъй като ще гарантира, че това лице е компетентно във вашата организация и ще придобие способности като идентифициране на опасности, способност за категоризиране и оценка на рисковете. Тези способности ще позволят да се направи „подходяща и достатъчна“ оценка на риска в рамките на организацията ви.

Оценката на риска трябва да се извършва редовно, за да се предотвратят инциденти. Лесен модел, който трябва да се следва от ръководителите на бизнеса е представен по-долу– **модел от 5 стъпки за извършване на оценка на риска:**

Идентифицирайте
опасностите

Решете кой и как
може да бъде
ощетен

Оценете рисковете
и вземете решение
за мерки за
контрол

Запишете
констатациите си и
ги приложете

Прегледайте
оценката си и
актуализирайте,
ако е необходимо

ИЗТОЧНИЦИ:

World Health Organisation (WHO): https://www.who.int/occupational_health/topics/workplace/en/index1.html

Centers for disease control and prevention: <https://www.cdc.gov/workplacehealthpromotion/model/index.html>

Sorensen G, Stoddard A, LaMontagne A, Emmons K, Hunt M, Youngstrom R, et al. A comprehensive worksite cancer prevention intervention: behavior change results from a randomized controlled trial in manufacturing worksites (United States). *Cancer Causes Control*.2002;13:493–502.

Sorensen G, Barbeau EM, Stoddard AM, Hunt MK, Kaphingst K, Wallace L. Promoting behavior change among working-class, multi-ethnic workers: results of the Healthy Directions — Small Business Study. *Am J Pub Health*. 2005;95(8):1389–1395.

Hunt MK, Lederman R, Stoddard AM, LaMontagne AD, McLellan D, Combe C, et al. Process evaluation of an integrated health promotion/occupational health model in Well-Works-2. *Health Education & Behavior*.2005;32(1):10–26.

Meas S, Verhoeven C, Kittel F, Scholten H. Effects of a Dutch worksite wellness-health program: the Brabantia project. *Am J Pub Health*.1998;88:1037–1041.

Worktech Academy <https://www.worktechacademy.com/seven-dimensions-workplace-wellbeing/>

Innovative Workplace Institute <https://www.innovativeworkplaceinstitute.org/workplace-wellbeing-powell.php>

Alli, B. O. Fundamental principles of occupational health and safety / Benjamin O. Alli; International Labour Office – Geneva: ILO, 2008 1 v International Labour Office https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_093550.pdf

<https://www.ilo.org>

BULGARIA TRAINING

БЪЛГАРИЯ ТРЕЙНИНГ

ИЗТОЧНИЦИ:

<https://www.who.int/activities/healthy-workplaces-a-who-global-model-for--action>

RoSPA's Workplace Safety Blog <https://rospaworkplacesafety.com/2013/01/21/what-is-a-risk-assessment/>

Health and Safety Executive <https://www.hse.gov.uk/simple-health-safety/risk/index.htm>

International Labour Organization <https://www.ilo.org/safework/info/standards-and-instruments/lang--en/index.htm>

THE IDEAL WORKPLACE ATMOSPHERE

Erasmus+

ANDRAGOŠKI ZAVOD
LJUDSKA UNIVERZA VELENJE

GrowthCoop
developing people

BULGARIA TRAINING
БЪЛГАРИЯ ТРЕЙНИНГ

INSTITUT
INPRO

I & F
Instruction & Formation
LEARNING FOR LIVING

